

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра економічної кібернетики бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Економічна безпека підприємства»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання, посада:

М.С. Рогоза, д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики бізнес економіки та інформаційних систем

Контактний телефон	0532-50-92-05
Електронна адреса	rogoza.ne@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2448

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Основною метою вивчення дисципліни є отримання знань про використання теоретико-методичних основ оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства для формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків підприємства та розробки антикризових заходів.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом Методи: словесні, наочні, практичні.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; виконання навчальних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК(залік)
Базові знання	Наявність знань з аналізу функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p>	<p>Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави</p> <p>Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.</p> <p>Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів</p> <p>Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення</p> <p>Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків</p> <p>Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Змістовий модуль 1 «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ»		
<p>Тема 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.1 Розвиток наукової категорії «економічна безпека»</p> <p>1.2 Необхідність захисту підприємницької діяльності</p> <p>1.3 Тлумачення, принципи та рівні економічної безпеки</p> <p>1.4 Об'єкти економічної безпеки</p> <p>1.5 Економічна безпека держави</p> <p>1.6 Економічна безпека регіону</p> <p>Література: [згідно списку базова, додаткова]</p>	<p>Практичне заняття №1</p> <p>Тема: Теоретико-методологічні основи економічної безпеки підприємства</p> <p>Знати:</p> <p>Сутність системи економічної безпеки підприємства</p> <p>Підходи до визначення сутності категорій безпеки, економічної безпеки, системи економічної безпеки та менеджменту безпеки, термінологічний взаємозв'язок понять в системі економічної безпеки.</p> <p>Класифікація загроз економічній безпеці підприємства (ЕБП).</p> <p>Способи забезпечення економічної безпеки підприємства</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №1</p>

<p>Тема 2. ПОНЯТТЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>2.1 Історія і сутність поняття «економічна безпека підприємства»</p> <p>2.2 Головна та функціональні цілі економічної безпеки підприємства</p> <p>2.3 Об'єкти і суб'єкти економічної безпеки підприємства</p> <p>2.4 Економічна безпека підприємства як елемент системи економічної безпеки держави</p> <p>2.5 Складові економічної безпеки підприємства</p> <p>2.6 Формування структури рівнів управління захистом підприємницької діяльності</p> <p>Література: [згідно списку базова, додаткова]</p>	<p>Практичне заняття № 2</p> <p>Тема: Управління системою економічної безпеки підприємства: сутність, завдання, суб'єкти, об'єкти та принципи</p> <p>Знати:</p> <p>Складові елементи процесу управління системою економічної безпеки підприємства.</p> <p>Принципи побудови та функціонування комплексної системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>Суб'єкти управління системою економічної безпеки.</p> <p>Логіко-структурна модель формування механізмів управління системою економічної безпеки підприємства.</p> <p>Впровадження сучасних технологій управління.</p> <p>Структурні принципи функціонування системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>Структуризація процесу формування системи економічної безпеки підприємств.</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №2</p>
<p>Тема 3. ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>3.1 Система економічного захисту підприємства</p> <p>3.2 Система заходів забезпечення безпеки підприємства</p> <p>Література: [згідно списку базова, додаткова]</p>	<p>Практичне заняття № 3</p> <p>Тема: Загрози економічній безпеці підприємства</p> <p>Знати:</p> <p>Ризики і загрози економічній безпеці підприємств</p> <p>Сутність понять «виклик», «ризик», «загроза», «небезпека», їх ієрархічна схема відображення взаємозв'язку та вплив на економічну безпеку підприємства.</p> <p>Класифікація загроз, викликів та ризиків.</p> <p>Визначення ризиків у діяльності підприємства.</p> <p>Організація управління економічними ризиками в процесі підприємницької діяльності.</p> <p>Алгоритм формування системи економічної безпеки підприємства.</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №3</p>
<p>Тема 4. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>4.1 Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву</p> <p>4.2 Суб'єкти, які є носіями загроз. Види загроз</p> <p>4.3 Класифікація загроз економічній безпеці</p> <p>Література: [згідно списку базова, додаткова]</p>	<p>Практичне заняття № 4</p> <p>Тема: Загрози економічній безпеці підприємства: інформаційно-аналітичне середовище економічної безпеки підприємства</p> <p>Знати:</p> <p>Поняття загрози економічній безпеці, форми її прояву</p> <p>Суб'єкти, які є носіями загроз.</p> <p>Види загроз</p> <p>Класифікація загроз економічній безпеці</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №4</p>
<p>Тема 5. СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН</p> <p>5.1 Сутність поняття</p>	<p>Практичне заняття № 5</p> <p>Тема: Система економічної безпеки підприємства: служба безпеки підприємства</p> <p>Знати:</p> <p>Поняття служби безпеки підприємства як</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №5</p>

<p>«система економічної безпеки» СЕБ, її завдання</p> <p>5.2 Принципи створення та елементи системи економічної безпеки (СЕБ) підприємства, її елементи</p> <p>5.3 Характеристика системи економічної безпеки підприємства</p> <p>5.4 Цілі, завдання та функції системи економічної безпеки підприємства</p> <p>5.5 Людський фактор у системі захисту персоналу</p> <p>Види співробітництва працівників на підприємстві</p> <p>Література:[згідно списку - базова, додаткова]</p>	<p>підсистеми підприємства.</p> <p>Порядок створення і ліквідації служби безпеки.</p> <p>Забезпечення служби безпеки нормативними документами, матеріально -технічними ресурсами, кадрами та коштами.</p> <p>Загальні функції та напрямки діяльності служби безпеки.</p> <p>Співпраця служби безпеки з іншими підрозділами підприємства.</p> <p>Режимна діяльність служби безпеки підприємств в системі економічної безпеки (СЕБП).</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	
<p>Тема 6. СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПЛАН</p> <p>6.1 Елементи стратегії економічної безпеки</p> <p>6.2 Сутність та види стратегій економічної безпеки</p> <p>6.3 Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства</p> <p>6.4 Функції управління безпекою бізнесу</p> <p>6.5 Етапи управління безпекою бізнесу</p> <p>6.6 Методи управління безпекою бізнесу</p> <p>Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Література:[згідно списку - базова, додаткова]</p>	<p>Практичне заняття № 6</p> <p>Тема: Стратегія економічної безпеки.</p> <p>Знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Елементи стратегії економічної безпеки 2 Сутність та види стратегій економічної безпеки 3. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства 4 Функції управління безпекою бізнесу 5 Етапи управління безпекою бізнесу 6 Методи управління безпекою бізнесу 7 Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства <p>(Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіті по практичному заняттю №6</p>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
ПРАКТИЧНІ УНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

<p>Тема 7. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>ПЛАН</p> <p>7.1 Служба безпеки: цілі, задачі, структура, напрямки діяльності</p> <p>7.2 Кадрове забезпечення служби безпеки</p> <p>Література:[згідно списку - базова, додаткова]:</p>	<p>Практичне заняття № 7</p> <p>Тема: Основні підходи до дослідження економічної безпеки підприємства :Кадрова безпека в управлінні системі економічної безпеки підприємства (СЕБП)</p> <p>Знати:</p> <p>Суть понять «лояльність персоналу» та «кадрова безпека» в СЕБП.</p> <p>Аналіз процесу впливу персоналу як ключової мікроекономічної загрози економічній безпеці підприємств.</p> <p>Фактори, що сприяють поширенню економічної злочинності.</p> <p>Характеристика персоналу за типами</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіті по практичному заняттю №7</p>
--	---	---

	особистості як потенційної загрози. Взаємозв'язок процесу управління лояльністю працівників підприємства з рівнем його конкурентоспроможності та СЕБП. (Самостійне виконання)	
Тема 8. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 8.1 Підходи до дослідження економічної безпеки підприємства 8.2 Провідний функціональний рівень економічної безпеки підприємства Література:[згідно списку -базова,додаткова]:	Практичне заняття № 8 Тема: Моніторинг, прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки підприємства Знати: 1.Підходи до оцінювання стану економічної безпеки підприємства. 2.Індикатори оцінювання стану економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. 3.Суть процесів моніторингу, прогнозування та контролю в системі економічної безпеки підприємства. 4.Рівні безпеки підприємства за функціональними складовими. 5.Прогнозування та контроль в управлінні системою економічної безпеки підприємства (Самостійне виконання)	Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №8
Тема 9.МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 9.1 Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства 9.2 Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки підприємства 9.3 Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства 9.4 Діагностика рівня економічної безпеки підприємства Література:[згідно списку - базова,додаткова]	Практичне заняття № 9 Тема: Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки підприємства Знати: 1. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки. 2.Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства. 3.Діагностика рівня економічної безпеки підприємства. (Самостійне виконання)	Підготувати звіт з практичного заняття(у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №9
Тема 10.ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ПЛАН 10.1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 10.2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 10.3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 10.4 Ресурсний метод	Практичне заняття № 10 Тема: . Методи визначення рівня економічної безпеки підприємства Знати: 1 Відтворювальний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 2 Нормативний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 3 Графічний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства 4 Ресурсний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства (Самостійне виконання)	Підготувати звіт з практичного заняття (у виді -реферативне повідомлення) та розмістити у Звіт по практичному заняттю №10

<p>визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.5 Функціональний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.6 Імовірнісний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>10.7 Системний метод визначення рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Література:[згідно списку - базова,ДОДАТКОВА]</p>		
<p>Тема 11. МОДЕЛЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>ПЛАН</p> <p>11.1 Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів</p> <p>11.2 Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом</p> <p>11.3 Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>Література:[згідно списку -базова,ДОДАТКОВА]</p>	<p>Практичне заняття № 11</p> <p>Тема: Економічна сутність моделювання рівня економічної безпеки методом найменших квадратів</p> <p>Знати:</p> <p>1. Фактори, які впливають на рівень економічної безпеки за багатофакторним кореляційно-регресійним аналізом</p> <p>2. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства</p> <p>3. Економетричні моделі оптимізації рівня економічної безпеки підприємства (Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття(у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіті по практичному заняттю №11</p>
<p>Тема 12.КАРТА РИЗИКУ-ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВО</p> <p>ПЛАН</p> <p>12.1 Поняття карти ризиків</p> <p>12.2 Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві</p> <p>12.3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві</p> <p>12.4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення</p> <p>Література:[згідно списку - базова,ДОДАТКОВА]</p>	<p>Практичне заняття № 12</p> <p>Тема: Організація управління підприємством на основі забезпечення його економічної безпеки. Карта ризику-ефективний інструмент оцінки економічної безпеки підприємства.</p> <p>Знати:</p> <p>1 Поняття карти ризиків</p> <p>2 Зміст етапів картографування ризиків на підприємстві</p> <p>3 Зміст кроків процесу розробки карти ризиків на підприємстві</p> <p>4 Формування бізнес-моделі взаємозв'язку оцінки рівня економічної безпеки підприємства та заходів її забезпечення</p> <p>(Самостійне виконання)</p>	<p>Підготувати звіт з практичного заняття (у виді - реферативне повідомлення) та розмістити у Звіті по практичному заняттю №12</p>

Інформаційні джерела

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові документи

1. Про затвердження Змін до Плану роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік і Змін до Плану роботи Комітетів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2019 рік [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>
2. Про Антимонопольний комітет України. Верховна Рада України; Закон від 26.11.1993 № 3659-ХІІ. Редакція від 02.08.2017, підстава - 1555-VII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Про акціонерні товариства. Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI. Редакція від 01.01.2019, підстава - 2210-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua>
4. Про затвердження Принципів корпоративного управління. № 571, 11.12.2003. Прийняття від 22.07.2014. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>
5. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1063/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
6. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Президент України; Указ, Положення від 23.11.2011 № 1070/2011 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. Про прокуратуру. Верховна Рада України; Закон від 05.11.1991 № 1789-ХІІ <http://zakon4.rada.gov.ua>
8. Про господарські товариства. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 1576-12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 357-V (357-16) від 16.11.2006. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
9. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців. Закон України Відомості Верховної Ради України (ВВР), від 15.05.2003 р. № 755-ІУ // ВВР України. 2003. № 15. с. 203
10. Про охорону праці. Верховна Рада України; Закон від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (Редакція станом на 18.11.2012). // ВВР України. 2012
11. Про Фонд державного майна України. Верховна Рада України; Закон від 09.12.2011 № 4107-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
12. Стратегія національної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
13. Про основи національної безпеки України : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

Базова:

14. Rogoza M.Y., Perebyinis V.I., Kuzmenko O.K., Theoretical and methodological tools for determination of dominant threats in information and analytical support of economic security/ Proceedings of the International Scientific and Practical Internet Conference "Business Intelligence: Models, Methods And Techniques". March 3-5, 2021. - К .: NAU, 2021. - P.52-54.- <http://feba.nau.edu.ua/images/conf-ec-2021/conf-2021.pdf>;
15. Рогоза М. Є., Перебийніс В. І., Кузьменко О. К., Миколенко І. Г. Стратегії розвитку агропродовольчого комплексу в контексті економічної та енергетичної безпеки. / Вісник економічної науки України. 2021. № 1 (40). С. 3-8. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8) Rogoza, M. Ye., Perebyynis, V. I., Kuzmenko, O. K., Mykolenko, I. H. (2021). Agri-food Complex Development Strategies in Context of Economic and Energy Security. Visnyk ekonomichnoï nauky Ukrainy, 1 (40), pp. 3-8. doi: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1\(40\).3-8](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.1(40).3-8)
- a. Рогоза М.Є., Кузьменко О.К., Кропивка О.Г., Інформаційна безпека підприємства: сутність, технологія забезпечення, методи оцінки та моделі/Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: **монографія**/ М.Є. Рогоза, В.І. Перебийніс, К.Ю. Вергал, О.К. Кузьменко, Ж.А. Кононенко, Г.В. Карнаухова, Г.А. Рыжкова, В.М. Чубай та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. М.Є. Рогози– Полтава, ПУЕТ, 2021. – С.125-146; <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429>;
16. Стратегічні аспекти енергозабезпечення випереджаючого інноваційного розвитку економіки /Перебийніс В.І., Рогоза М.Є., Миколенко І.Г., Кононенко Ж.А./ Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку : **монографія** / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н.С. — Суми : Триторія, 2020. — (440 с.)- С.31-44.
17. Рогоза М.Є., Особливості формування науково-теоретичних підходів забезпечення економічної безпеки в умовах технологічних змін /Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 19–20 листопада 2020 року). – С.82-86. — Полтава : ПУЕТ, 2020. – . -режим доступу - <http://www.ek.puet.edu.ua/files/conf2020.pdf>
18. Рогоза М.Є., Рогоза В.М., Особливості використання моделей діагностики загроз економічній безпеці в інтелектуальній інформаційній системі управління розвитком економічного об'єкта/Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління : матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.

Полтава, 19–20 листопада 2020 року). – С.93-99. – Полтава : ПУЕТ, 2020. – Режим доступу - <http://www.ek.puet.edu.ua/files/conf2020.pdf>

19. Рогоза М.С., Концептуальні підходи моделювання процесів діагностики економічної безпеки./ Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., 9 грудня 2020 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» ; голов. ред. Р. Басенко. Полтава : ППЕП, 2021: - С. 343-345.- режим доступу https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2.pdf;

20. Зайченко К. С., Діма Н. І. Економічна безпека підприємства: сутність та роль. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8900>. DOI: [10.32702/2307-2105-2021.5.90](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.90). - <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8900>;

21. Безпека бізнесу. Безпека бізнесу: [Навчальний посібник] / Вівчар О. І. – Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019 – 277 с.;

22. Економічна безпека України: монографія/ [Федоренко В.Г., Грищенко І.М., Новікова О.Ф., Ольшанська О.В., Мельник А.О., Воронкова Т.Є., Денисенко М.П., Фащевський М. І., Махія Р.А., Джинчарадзе Н.Г., Гайдуцький І. П., Борецька Н.П., Малютін О.К., Бреус С.В., Палиця С.В., Федоренко С.В., Грищенко А.І, Янковець Т.М., Шацька З.Я., Фокіна-Мезенцева К. В., Сидорчук О.Г., Кузнецова А. І., Пінчук Ю.Б., Пясківська М.С.]; за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової – К. : ТОВ «ДКС центр», 2017. – 462 с.- Режим доступу - https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/9337/2/Ekonomichna_bezpeka_Ukrainy_mono_Titul_Zmist_Vstup.pdf.

a. Bludova Tatiana, Oksana Fedorova, Tatyana Khudyakova. Regional Trade Flows and the Leading Position of Regions in the Context of Economic Security. (**Web of Science**) Leadership for the Future Sustainable Development of Business and Education 2017 Prague Institute for Qualification Enhancement (PRIZK) and International Research Centre (IRC) “Scientific Cooperation” International Conference. Editors: Strielkowski, Wadim, Chigisheva, Oksana (Eds.) Springer Proceedings in Business and Economics. https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-319-74216-8_30

23. Роженко О.В., Лекції з дисципліни «Управління економічною безпекою підприємства» [Текст] / Мво освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського, каф. підприємництва і торгівлі; уклад. О.В. Роженко. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 136с.- режим доступу - http://elibrary.donnuet.edu.ua/1422/1/Rozhenko_KL_2016_12.pdf;

24. Васильців Т.Г., Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: Монографія. – Львів: Арал, 2008. – 384с. ISBN 978-966-397-101-2.-режим доступу- <http://ird.gov.ua/irdp/p20080802.pdf>.

25. Дробний Б. М., Кадрова та інтелектуальна безпека підприємства // Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького: [Електронний ресурс] – Режим доступу:

26. http://www.rusnauka.com/43_DWS_2015/Economics/10_203131.doc.htm

27. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 256 с. – режим доступу - <https://subject.com.ua/pdf/61.pdf>.

28. Financial and economic security of business as a primary element in the economic system. - <https://www.revistaespacios.com/a17v38n33/a17v38n33p03.pdf>;

Додаткова:

29. Mihaylo Luchko, Olha Pavelko, The economic security of ukraine: the essence and dependence on financial results accounting of construction companies activities/ - http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/33191/1/CB_02-LuchkoEN.pdf;

30. Economic Security: Neglected Dimension of National Security?, Edited by Sheila R. Ronis. - <https://ndupress.ndu.edu/Portals/68/Documents/Books/economic-security.pdf>;

31. A Guide to Statistics on Historical Trends in Income Inequality By Chad Stone, Danilo Trisi, Arloc Sherman, and Jennifer Beltrán. Updated January 13, 2020. - https://www.cbpp.org/sites/default/files/atoms/files/11-28-11pov_0.pdf;

32. Акімова Л. М., Становлення системи економічної безпеки держави

33. в Україні: сутність, рівні, складники/ Публічне адміністрування: теорія та практика, 2018, вип. 1(19). – режим доступу - [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/3.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/3.pdf)

34. Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля)_ режим доступу - <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-7/14-stati-7/520->

bartashevskaya-yu-m

35. Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля) / ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО- Випуск № 7 / 2016. – С.189-194. _ режим доступу - http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/32.pdf

36. Варналій З. С. Економічна безпека: Навч. посіб. / за ред. З. С. Варналія. – К.: Знання, 2009. – 647 с.

37. Козаченко Г.В., Адаменко Т.М., (Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля), Економічна безпека підприємства:аналіз наявних визначень. Режим доступу-
http://reposit.nupp.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/PolNTU/170/%D0%9A%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%90%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%BD%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20.

38. Лебедко С. А. ,(Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного), Систематизація теоретичних підходів до визначення поняття «економічна безпека підприємства»/ Ефективна економіка № 11, 2015.- <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4512>

39. Ортинський В. Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посібник / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко . – Київ : Правова єдність, 2009 . – 542 с.

40. Отенко І. П. Економічна безпека підприємства: Навч. посіб./ І. П. Отенко, Г. А. Іващенко, Д. К. Воронков. – Харків: ХНЕУ, 2012. – 256 с.

41. Ярова Ю. О., Артеменко Л. П., Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи (Національний технічний університет України «КПІ») режим доступу - <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/80129>.

Інформаційні та електронні ресурси :

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.biblvnad.org.ua.
2. Офіційний сайт Національного банку України- www.bank.gov.ua
3. Офіційний сайт Національного Комітету статистики України -www.ukrstat.gov.ua
4. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.
5. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.
6. Економічна безпека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://econbez.narod.ru/1security/1books2/3.htm>; .
7. Збірник наукових праць «Сучасні проблеми економіки і підприємництва» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journals.kpi.ua/ua/22>;
8. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dstszi.gov.ua>.
9. Розвідка України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rozvidka.livejournal.com/>.
10. Служба безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sbu.gov.ua/>.
11. Служба економічної безпеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sebweb.at.ua/>.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office
  - Microsoft PowerPoint;
  - Microsoft Word;
  - Microsoft Excel.
2. Дистанційний курс: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2448>;
3. Глобальна мережа Internet.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: Виконані практичні завдання здаються протягом тижня в електронному вигляді. Індивідуальні завдання виконуються самостійно та здаються до модульної контрольної роботи в електронному вигляді. Роботи, які здаються з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-50%).

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); усі індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, у випадку виявлення плагіату, завдання не зараховуються. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн

тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: Студент, що має сертифікати, свідоцтва, дипломи, які отримані знання здобуті у результаті у неформальної або формальної освіти, має право на часткове перезарахування результатів за відповідними темами курсу: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): захист домашнього завдання (5- балів); обговорення матеріалу занять (5- бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (5- бали); поточна модульна робота (5 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-12): відвідування занять (6- балів); захист домашнього завдання (6-балів); обговорення матеріалу занять (6- бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); підсумкове тестування (40 балів);	70
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни